

La venda interrompuda

Canal 9 s'ha salvat ara de la privatització gràcies a una sentència judicial que estima que la seua gestió ha de ser pública. En el PP, mentre el sector de Francesc Camps pren posició, el de Zaplana impulsa el recurs de la sentència per no perdre el poder mediàtic a València.

És un episodi més en el llarg desig que ha mostrat Zaplana per vendre Canal 9 i per mantenir-hi, alhora, tota la influència.

RAFA GIL

Canal 9 va ser concebut com un somni, però ha acabat convertint-se en un malson sense fons que apareix, dia a dia, més ofegat en l'endeutament i en tot tipus de problemes.

Ningú no pot dir que se sent absolutament estafat perquè el PP intente privatitzar Canal 9. De fet, el programa electoral que servia de matalàs a la campanya que va donar la primera victòria electoral a Eduardo Zaplana l'any 1995 ja incloïa la voluntat popular de privatitzar Canal 9. La raó principal és que, teòricament, aquesta resultava una manera de rendibilitzar-ne el gran cost i també d'evitar constants pèrdues a l'erari públic. Hi havia polítics conservadors que s'atrevien a dir que la privatització del mitjà més poderós del País Valencià també tindria una altra funció: la de distanciar el poder polític de les possibles temptacions de control mediàtic.

El temps ha demostrat que, si bé no hi havia una mentida en les intencions, sí que hi havia perversitat en les raons. Perquè la contínua externalització de serveis que el PP ha infligit a TVV –un pas previ a la privatització i una pràctica que es va iniciar en l'època socialista– no ha ajudat a netejar les despeses econòmiques de la televisió, sinó que, paradoxal-

ment, ha accelerat el descens a l'abisme de la fallida tècnica: ni més ni menys que un deute de 538 milions d'euros acumularà enguany RTVV, xifra que significa un augment d'endeutament de 132,9 milions respecte al que la corporació ja mantenia l'any 2003. És el que passa quan els serveis –la producció de programes, en la majoria dels casos– no se cedeixen a una o altra empresa externa per la vàlua d'aquesta, o per l'interès de la seua proposta, sinó, estrictament, per compensar favors, per donar feina a amics, o per qualsevol altra cosa que estiga relacionada amb interessos particulars dels polítics. Sobretot, d'un: Eduardo Zaplana, que, des dels temps en què era president de la Generalitat, ha tingut més que clar que Canal 9 era un tauler d'escacs que podia utilitzar per a la seua promoció personal.

Per tant, l'externalització no ha servit per evitar temptacions de manipulació mediàtica, sinó tot al contrari, els ha afavorit. De vegades, de manera directa –a través d'espais cedits a productores que fan programes per lloar Zaplana, com

ara el programa d'entrevistes *La Panderoles*, de Luis Herrero–; altres vegades, de manera indirecta –com ara tots els programes de teleporqueria i telerealtà que l'ens públic ha cedit a productores amigues per situar l'audiència en un món de fantasia i perpetuar, així, una situació que ha fet fort el PP: la de mantenir l'electorat en estat vegetatiu. La de preservar-lo entretingut en qualsevol cosa, excepte en els problemes que ha de resoldre el seu govern.

Fins al 2003, gairebé els informatius eren els únics espais que encara es mantien com a públics en Canal 9. Lògicament, si la manipulació, a favor del PP, del producte cedit a productores externes, era gran, en els informatius era absolut. De fet, els seus responsables han arribat, en algunes edicions, a censurar el mateix Aznar a favor de Zaplana, si és que tots dos, en compareixences separades, entraven en mínima contradicció. Ara bé, tot es va complicar quan va advenir-se la victòria de Francesc Camps.

També els informatius. Amb José Luis Olivas com a president interí de la Generalitat, i amb Zaplana ja com a ministre de Treball, la candidatura per guanyar les autonòmiques de maig de 2003 quedava en mans de Francesc Camps. Quan Zaplana va entrar l'any 1995 al poder va haver de contenir la seua voluntat immediata de privatitzar perquè UV, aleshores sòcia del PP en el poder autonòmic, no volia que la cadena venguera espais indiscriminadament. Prompte Zaplana es va adonar que quan Camps aconseguira la Generalitat, ell es trobaria no sols en una situació semblant a la que va viure amb UV –amb la qual cosa podria esgotar-se una de les seues grans fonts de compra-venda de favors personals–, sinó també en una situació nova: la de no tenir control sobre els informatius de Canal 9.

L'expresident de la Generalitat sempre ha sabut que allò que proporciona força al cap i casal espanyol és el País Valencià. Més precisament, la possibilitat de transmetre a Madrid la imatge de control sobre el partit i els vots del territori valencià. Les diferències considerables entre Camps i Zaplana –s'odien a mort– fa-

Jesús Sánchez Carrascosa, l'home que va iniciar el paroxisme

El marit de María Consuelo Reyna va destacar com a director de TVV en els primers anys de Zaplana en el poder autonòmic. Una de les seues primeres mesures va ser la de premiar amb diners extres el periodista que aconseguira la millor notícia: sí, com si fóra un gos. Una altra, la de potenciar els debats bestials com ara *Parle vostè, calle vostè*, presentat per Josep Ramon Lluch, on "puta" era la paraula més fina que el públic deia a les convidades.

Temps després, en una còpia d'aquest programa inspirada també per a Canal 9 pel mateix Carrascosa, *Debat obert*, la cosa va arribar al cim: dues convidades, Nuria Bermúdez –que presumia "d'haver pegat sis claus" amb Antonio David Flores– i la cantant de *varietés* Carmen Montenegro, acabaren pegant-se en directe mentre l'equip intentava separar-les. Recentment, un nou programa de TVV, *La vida és una prova*, fill d'una productora amb la qual es relaciona Carrascosa, i presentat per la presumpta periodista Manu Ríos, va anar encara una mica més lluny: Carlos "el yoyas", un antic habitant de *Gran Hermano* amb maneres de macarró, va fer sang a la boca a un jove del públic perquè li havia faltat el respecte a la seua xicoteta.

Amb la notícia que Carrascosa podia ser el beneficiari de la venda de Canal 9, el PP ha humiliat –potser com mai no ho havia fet abans– el poble valencià. Els més grans excessos de la història de la televisió pública es deuen a ell. Ara, de nou, controlaria la televisió que ell ha ajudat a convertir en un monstre, mentre el públic hauria de continuar pagant el forat que ell mateix va provocar en la seua època de director de Canal 9. Carrascosa va ser investigat judicialment per algunes d'aquestes maniobres, les quals, si no acabaren realment esguint-lo, oferien fosques proves sobre ell mateix, i sobre tot allò de què és capaç. **J. M. O.**

Pura porqueria

La periodista Mariola Cubells, en el seu brillant llibre *Mírame, tonto* (Edicions Robinbook), que ara acaba de reeditar-se, dissemina la seua experiència com a treballadora en programes porqueria, i assenyala Canal 9 com una televisió iniciàtica de la plaga rosa-groga que, en forma de debat violent, o de radiografia agressiva de les interioritats de personatges famosos, omple quasi totes les grans graelles televisives –TV3 a banda: és una televisió pública que es comporta com a tal– de l'estat espanyol.

El passat 12 de febrer, un convidat, Nico, un dels habitants de la casa de l'última etapa de *Gran Hermano* de Tele 5, es va abaixar els pantalons durant l'emissió del programa *Tómbola*, un dels mascarons de proa de la programació de TVV, i es va deixar tocar les parts per algunes de les convidades. En una altra ocasió, i segons ha referit el diari *Levante*, un dels periodistes que acudeixen al programa, Jesús Marinas, "va permetre que dues convidades, Eugenia Santana i Daniela Cardone, li abaixaren els pantalons i li tocaren els genitals". El mateix Marinas, en determinats programes, ha tocat els pits tant a convidades com a dones periodistes que seien al seu costat, en espectacles d'exhibicionisme als quals és molt afeccionat.

Després que altres cadenes autonòmiques renunciaren a emetre *Tómbola* perquè consideraven que el programa era vergonyós –es tracta d'un *talk show* sensacionalista en què periodistes atabalen amb preguntes convidats del món de la premsa rosa–, la productora del programa, propietat de l'exmarit de Nieves Herrero, va controlar una mica els continguts i els va fer més serens. Ara bé, com que, des de fa un parell d'anys, les televisions privades han explotat de manera intensiva els excessos brutals en el camp de la teleporqueria rosa –el paradigma seria *Aquí hay tomate*, de Tele 5, que té un gran èxit–,

Tómbola s'ha convertit en un dels paradigmes absoluts de la teleporqueria que barreja els colors groc i rosa.

Tómbola ha endurit molt els seus continguts i ha convertit en un dels seus contertulians habituals un ésser com Felipe Campuzano, antic compositor musical que va tenir cert renom als anys vuitanta i que ara parla en televisió de fosques històries en les quals sempre hi ha elements com cocaïna, Jesús Gil, Isabel Pantoja, María José Cantudo, corrupció política marbellina, baralles implacables i públiques amb la pròpia mare, borratxeres, sexualitat confusa, menyspreu al pare mort, Rocío Jurado, Julián Muñoz, insults, crits, amenaces de narcotraficants, estafes econòmiques... Molts dels convidats habituals de *Tómbola* ja s'han quedat a viure a València, i treballen en clubs de nit de la ciutat. Lògic: ho tenen tot acf. **J. M. O.**

rien impossible que el primer permetera la utilització de Canal 9 al segon. Per tant, la venda de tota porció de Canal 9 es tornava urgent per a Zaplana. També, és clar, la d'informatius: com que ell no els controlaria directament, sempre seria millor que els controlaren amics seus –per tant, de manera indirecta, Zaplana mateix– que un president de la Generalitat absolutament antagonista.

I Zaplana va posar la màquina en moviment. La llei del tercer canal, que afecta tot l'estat, obliga que la titularitat i la gestió de les televisions autonòmiques siga pública. Aquesta característica legal ha evitat, per exemple, que Alberto Ruiz Gallardón, quan presidia la Comunitat de Madrid, fera el mateix amb Tele-Madrid, que era la seua intenció. Però, gràcies al treball legal d'un poderós bufet

d'advocats de Madrid, el sector de Zaplana va trobar una esclatxa a través de la qual, teòricament, es podria filtrar la possibilitat de la privatització. Com?

Per començar, el Govern valencià havia d'assegurar que la titularitat de TVV continuaria sent pública, tal com diu la llei del tercer canal, i que tan sols en privatitzaria la gestió. En cas d'aplicar aquesta maniobra –la privatització de la gestió– en sentit estricte, sí que es vulnerava la llei, ara bé, la idea era aplicar-la de manera diferent, amb una estratègia que copiara, en tota la programació, allò que ja es feia en programes concrets. És a dir, en compte que una altra productora o altra produïra un programa o altre, tota la programació passaria per les mans d'una superproductora (o una plataforma de productores amigues). Una vegada

aplicada l'estratègia, la titularitat seria pública, i la gestió, en teoria, també. Però a la pràctica, no, perquè seria la plataforma de productores amigues l'encarregada de gestionar la programació. Entre aquestes productores hi hauria, és clar, la de Jesús Sánchez Carrascosa, exdirector de Canal 9, amic proper de Zaplana i director del sensacionalista i ultrareaccionari *Diario de Valencia*. Amb el retorn de Carrascosa, l'acomiadament complet de periodistes desafectes –a Zaplana– i la teleporqueria infinita creixerien encara més, si és que era possible.

Acceleració i aturada. Zaplana va iniciar la cursa cap a la privatització, amb Carrascosa com a capità dels empresaris que podien beneficiar-se'n, el 13 de febrer de 2003, quan faltaven un

El compromís de la Plataforma

Una imatge dels representants de la Plataforma en Defensa de RTVV, que ha signat un document de compromís a favor d'uns mitjans de comunicació dignes i plurals.

El 20 de febrer, la Plataforma en Defensa de RTVV —és a dir, el comitè d'empresa de RTVV, UGT, CCOO, Acció Cultural, PSPV, Unió de Periodistes i un llarg etcètera d'entitats i forces polítiques— signaren un document a favor d'uns mitjans de comunicació dignes, plurals i democràtics i en defensa de la televisió pública. “Manifestem el nostre compromís d'impedir que cap llei o actuació administrativa, tant d'àmbit autonòmic com estatal, afavoresca la privatització de RTVV.” “Farem ús de les nostres competències

per crear el Consell Valencià de l'Audiovisual.” Són fragments del manifest que haurien d'arribar a orelles de Francesc Camps, si és que vol oferir esperança als treballadors de Canal 9. Perquè sembla que ara, amb la sentència judicial que atura la venda, han trobat la força per exigir a Camps —home que ha conreat fama de tenir certa sensibilitat pels temes valencians— que aplique la política necessària perquè la gent de TVV pugui trobar allò que necessita: l'orgull de treballar-hi.

J. M. O.

parell de mesos de les eleccions autonòmiques, quan el PP va aprovar en solitari un dictamen parlamentari de les Corts valencianes que recomanava l'entrada de la iniciativa privada en RTVV. A principi de març, les Corts acordaren traslladar al director general de RTVV, Josep Vicent Villaescusa, el dictamen de la comissió parlamentària sobre noves formes de gestió. El dictamen es va aprovar en forma d'acord, i, a final de mes, els representants de PP en el consell d'administració de RTVV acordaren convocar tres concursos de privatització: el de la gestió de programes, els informatius i la publicitat. És a dir, acordaren traure a concurs tot Canal 9. Punt 2 —el segon ca-

nal públic dels valencians— i Ràdio 9 quedaven fora de l'espòli. El motiu? Tot indica que es tractava d'un model que resultava molt pràctic per als interessos de Zaplana. Perquè després de la venda de Canal 9, Punt 2 i Ràdio 9 podrien convertir-se en bons cementeris d'elements on es podrien reunir tots els treballadors de RTVV amb categoria funcional que no s'havien pogut acomiadar de Canal 9 durant el procés de transacció.

A l'abril de 2003 es publicaren els tres concursos en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*. Mentrestant, després de tants anys, els treballadors de Canal 9 ja havien passat a l'acció i em-

prenién tot tipus d'accions i protestes dedicades a frenar el caos de la venda. Es creava la Plataforma en Defensa de RTVV, que integrava tot d'entitats progressistes, com ara, entre altres, el mateix Comitè d'Empresa de RTVV, UGT-PV, CCOO-PV, Acció Cultural del País Valencià, Unió de Periodistes, o els principals partits polítics d'esquerra. I una de les principals entitats de la Plataforma, UGT, va recórrer judicialment l'acord de privatització, com també van fer la Unió de Consumidors (UCE), l'Associació d'Usuaris (AUC), els sindicats CGT i CCOO i els partits polítics PSPV i EU. Malgrat tot, el PP no s'immovava: confiava en els malabarismes legals per dur a terme la voluntat de Zaplana.

Mesos després, a l'octubre, es va esgotar el termini perquè el director general de RTVV fera pública la decisió de les ofertes presentades a concurs. La lluita intestina entre Camps i Zaplana, que es complicava enormement, va deixar en dic sec el procés de venda: potser Zaplana imaginava que concloure'l hauria provocat un escàndol que Camps i el seu entorn haurien pogut aprofitar.

I ara, una jutgessa de València ha estimat el recurs d'UGT i ha anul·lat l'acord del consell d'administració de RTVV per privatitzar la carn i la sang de Canal 9. Considera que vulnera la Constitució, la llei del tercer canal, l'Estatut autonòmic i la llei de creació de RTVV. Considera també que, en les condicions en què estava plantejada la venda, aquesta no milloraria la situació financera de l'erari públic. És a dir, deixa clar que tots els arguments de Zaplana eren falsos.

Camps, que encara no ha influït de cap manera en l'estat intern de Canal 9, i malgrat que subscriu el recurs a la sentència ja aprovat pel PP, no descarta “la modificació del concurs de privatització”. És a dir, en la pràctica, per primera vegada, el president de la Generalitat es distancia públicament de la venda. Les pròximes setmanes veurem si hi ha esperança enmig del caos. És a dir, si decideix ocupar-se del benestar de Canal 9, com és la seua obligació, en compte d'amagar-se i amagar el seu rebuig a les operacions de Zaplana.

Joan M. Oleaque